

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
TEORETICKÁ ČÁST	
1. CO JE ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE (<i>Lucie Kališová</i>)	13
2. HISTORIE ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE (<i>Kateřina Mádllová</i>)	14
2.1 Počátky vývoje metody	14
2.2 Vývoj a modernizace metody	16
2.2.1 Přístroj (aparatura)	16
2.2.2 Metodika	17
2.2.3 Indikace a kontraindikace	18
2.2.4 Historické modifikace EKT	19
2.2.5 Komplikace, nežádoucí a vedlejší účinky	21
2.2.6 Mechanismus účinku	22
2.2.7 Premedikace	23
2.3 Druhá polovina 20. století	23
3. STIGMA SPOJENÉ S ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIÍ (<i>Lucie Kališová, Kateřina Mádllová</i>)	26
3.1 Důvody vzniku stigmatu EKT	26
3.2 Zobrazení EKT ve filmu	27
3.3 Stigma EKT v hudbě	28
3.4 Ztvárnění EKT v literatuře	29
3.5 Obraz EKT v médiích	29
3.6 Stigma prezentované veřejností vs. pohled nemocných léčených EKT	29
3.7 Možnosti boje se stigmatizací EKT	30
4. MECHANISMUS PŮSOBENÍ ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE (<i>Jakub Albrecht, Tadeáš Mareš, Jozef Buday</i>)	31
4.1 Paradigma účinku EKT	31
4.2 Neurobiologické změny během EKT	31
4.3 Mechanismus účinku	32
4.3.1 Léčebná modalita – elektromagnetická síla	32
4.3.2 Parametry stimulace	34
4.4 Změny v mozku během elektrokonvulze	37
4.5 Puzzle hypotéz působení EKT	38

5. TECHNICKÉ PŘEDPOKLADY PRŮBĚHU ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE	44
(<i>Jakub Albrecht, Vratislav Fabián</i>)	44
5.1 Technická bezpečnost přístrojů EKT	44
6. POUŽÍVÁNÍ ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE V ČESKÉ REPUBLICE A VE SVĚTĚ	46
(<i>Lucie Kališová</i>)	46
6.1 EKT ve světovém kontextu	46
6.2 Elektrokonvulzivní terapie v České republice	48
6.3 Závěr	50
PRAKTIČKÁ ČÁST	
7. INDIKACE A KONTRAINDIKACE ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE	53
(<i>Jakub Albrecht, Tadeáš Mareš, Jozef Buday</i>)	53
7.1 Indikace	53
7.1.1 Afektivní stavy	53
7.1.2 Schizofrenie	54
7.1.3 Ostatní indikace	55
7.1.4 Stavy bez prokázaného účinku EKT	56
7.2 Kontraindikace	56
8. PROVEDENÍ ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE (<i>Lucie Kališová, Jakub Albrecht</i>)	59
8.1 Doporučení k EKT a souhlas s léčbou	59
8.2 Zhodnocení somatického stavu před EKT	60
8.3 Příprava pacienta před EKT	60
8.4 Klinický průběh elektrokonvulze	61
8.4.1 Příložení elektrod pro elektrickou stimulaci	65
8.4.2 Anestezie a myorelaxace	65
8.4.3 EEG záznam záchvatu	66
8.4.4 Titrace dávky energie	66
8.5 Ukončení záchvatu, péče o nemocného po skončení aplikace EKT	68
8.6 Série elektrokonvulzivní terapie	69
9. POKRAČOVACÍ A UDRŽOVACÍ ELEKTROKONVULZIVNÍ LÉČBA	70
(<i>Jakub Albrecht, Martin Anders</i>)	70
9.1 Možnosti EKT léčby v horizontu průběhu nemoci	70
9.2 Nejčastější diagnostické jednotky, u kterých zvažujeme pokračování EKT	71
9.2.1 Rezistentní depresivní syndrom	71
9.2.2 Závažně probíhající bipolární porucha	71
9.2.3 Udržovací léčba u schizofrenie	71
9.2.4 Rescue elektrokonvulze v ambulantním provozu	72
9.3 Závěr	72
10. FARMAKOTERAPIE PODÁVANÁ PŘI EKT (<i>Jana Hroudová</i>)	73
10.1 Antidepresiva	73
10.2 Antipsychotika	74
10.3 Stabilizátory nálady	74
10.4 Anxiolytika	74
10.5 Vliv anestezie na EKT	75
10.6 Somatická medikace pacientů	75
11. NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE	77
(<i>Jakub Albrecht, Jozef Buday, Tadeáš Mareš</i>)	77
11.1 Neuropsychiatrické nežádoucí účinky	77

11.1.1 Poruchy kognice	77
11.1.2 Prolongovaný záchvat a status epilepticus	78
11.1.3 Nekonvulzivní status epilepticus	78
11.1.4 Přesmyk depresivní fáze do mánie	78
11.1.5 Fluentní afázie	78
11.2 Somatické nežádoucí účinky	78
11.2.1 Bolesti hlavy a nauzea	78
11.2.2 Bolesti svalů	79
11.2.3 Bolesti zubů	79
11.2.4 Morsura jazyka	79
11.2.5 Hyperdynamické stavy a hypertenzní krize	79
11.2.6 Srdeční arytmie	80
11.2.7 Náhlá srdeční smrt	80
11.2.8 Embolie	80
11.2.9 Intrakraniální krvácení	80
11.2.10 Fraktury a luxace	80
11.2.11 Ruptura močového měchýře	81
11.2.12 Ruptura sleziny a jiných orgánů	81
11.3 Psychologické nežádoucí účinky	81
11.4 Závěr	81

12. KOGNITIVNÍ VEDLEJŠÍ ÚČINKY EKT (<i>Lucie Kališová, Markéta Kubinová</i>)	84
12.1 Neurobiologický podklad kognitivních nežádoucích účinků	84
12.2 Nejčastější kognitivní nežádoucí účinky	84
12.2.1 Dezorientace v akutním postiktálním období	85
12.2.2 Narušení anterográdní paměti	85
12.2.3 Narušení retrográdní paměti	85
12.2.4 Ostatní kognitivní funkce	86
12.3 Faktory ovlivňující výskyt nežádoucích účinků EKT na kognici	86
12.4 Závěr	88

13 ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE U SENIORSKÉ POPULACE

(<i>Markéta Kubinová, Lucie Kališová, Jakub Albrecht</i>)	90
13.1 Indikace	90
13.2 Kontraindikace	91
13.3 Metodika postupu při EKT	91
13.3.1 Zhodnocení před EKT	91
13.3.2 Průběh EKT	91
13.3.3 Ukončení EKT	92
13.4 Nežádoucí účinky	92
13.5 Používání EKT v seniorské populaci – vlastní sledování	93
13.6 Závěr	93

14. ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE V LÉČBĚ DĚTSKÝCH

A ADOLESCENTNÍCH PACIENTŮ (<i>Jana Hoříková, Richard Bartoček</i>)	95
14.1 Indikace	95
14.2 Kontraindikace	96
14.3 Metodika postupu při EKT	96
14.3.1 Příprava a potřebná vyšetření před zahájením EKT	97
14.3.2 Průběh EKT	97
14.3.3 Ukončení EKT	98
14.4 Nežádoucí účinky	98
14.5 Používání EKT v dětské a adolescentní populaci v ČR	100
14.6 Závěr	100

15. ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE V TĚHOTENSTVÍ (<i>Eva Kitzlerová, Lucie Kališová</i>)	102
15.1 Indikace	102
15.2 Kontraindikace	103
15.3 Metodika postupu při EKT	103
15.4 Bezpečnost a účinnost EKT v graviditě	104
15.5 Nežádoucí účinky a rizika EKT	104
15.5.1 Obecné nežádoucí účinky	105
15.5.2 Nežádoucí účinky u plodu	105
15.5.3 Nežádoucí účinky u matky	105
15.5.4 Nežádoucí účinky anestezie, myorelaxace a další premedikace před EKT	106
15.6 Závěr	106
16. ELEKTROKONVULZIVNÍ TERAPIE V NEUROLOGICKÉ PRAXI (<i>Tereza Uhrová</i>)	108
16.1 Indikace EKT v neurologii	108
16.1.1 Aplikace EKT na příznaky neurologické poruchy	108
16.1.2 Aplikace EKT na psychopathologické projevy neurologické poruchy	109
16.1.3 Aplikace EKT na neurologické symptomy indukované psychofarmaky	110
16.2 Závěr	112
17. BUDOUCÍ PERSPEKTIVA A MOŽNOSTI KONVULZIVNÍCH METOD	
(<i>Martin Anders, Jakub Albrecht</i>)	114
17.1 Co víme dnes – souhrnem	114
17.2 Další prostor pro modifikování elektrokonvulzivní léčby	115
17.2.1 Nové modifikace metody	115
17.2.2 Bezpečnost a účinnost MST a FEAST	115
17.3 Závěr	116
SUMMARY	117